ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 13
Архівний № 897

Управління СБУ
по Сумській області.

Фильтрационное

ДЕЛО № 74

Белоус
Дмитрий
Степанович

Начато: 27 июня 1945 г.
Окончено: 27 апреля 1955 г.
На 13 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 13
Архівний № 897

...он

Чи не бачиш, як в полі
На Вкраїні тополі
...і роси обтрушують з віт?

...веселі півні на світанку кричать на Русі,
...епілка дітей підкликає в усатім вівсі
На своїм подніпров'ю?
Плюнеш кашлем і кров'ю
...укою махнеш, мов такі ми усі.

...кі ми по шахтах, по нивах у Шлезькім краю,
...би слово привіту на душу мою,
Хоч би крапля із грому,
Хоч би ластівка з дому,
...й щебет в зеленім гаю.

...Ливоне, той хліб, що змели з вівсюг...
...бай климбу пшоняну холодну, як гор...
Слухай мову нечуту,
Пий водицю—отруту,
...разів воскресай на віку.

...чув він, як танки Домброву взяли у...
...ндир екіпажу потрогав його по плечі...
— Я із рідного краю.
— Одійди. Я вмираю.
...ашини чиї й сурмачі?

...клали його на важку і холодну броню...
...е вмирайте, Ливоне, земля обтрусила...
— А чиї ж бо ви діти?
Може будем радіти,
...внуків побачу, рідню?

...вітили свічок — буйні фари осяяли путь,
...у дзвони забемкали — теплі мотори ревуть
З Катовіц до Дунаю,
...чужого німецького краю
...країну Ливона везуть,
...живого в Украйну везуть!

...ростанція

...иті турбі-
...аль, кож-
...3 трьох

...вага його
...тувати на
...береться
...вич Ху-
...підстав-
...вироб-
...нування
...енком і
...досвід-
...досить
...доруча-
...вали і
...слюсаря
...меха-
...прий-
...важен-

...валася
...вста-
...шука-
...стили.

Треба було провести три лінії дроту, проте на місці такої кількості дроту не знайшли. Тоді інженер В. Щербак і начальник електросітки Сергій Горинов згадали про дослідні випробування під Ленінградом—так звана ДДЗ (два дроти плюс земля). Випробування дало прекрасні результати.

На капітальні роботи по відбудові гідроелектростанції було асигновано 400 тис. крб. Витрачено ж лише 213 тис. крб.—економія досягнута за рахунок вмілого використання місцевих ресурсів. Ще один факт. Наркомат визначив строк пуску гідроелектростанції на другий квартал 1945 року. Самовідданою працею колектив робітників і колгоспників скоротив строк: 16 лютого гідроелектростанція дала струм.

І. ПРОКОПЕНКО,
кор. «Радянської України».

Вознесенськ
Миколаївської області.

„Ярослав Мудрий"

Про нову п'єсу Івана Кочерги

Образ Ярослава Мудрого не часто привертав до себе увагу художників слова. А проте, в історії Київської Русі, багатої на сильні й величні характери, Ярослав вирізняється як втілення розуму, енергії, волі. Образ цей давно чекає дослідника, вченого і поета. Життя Ярослава

Секретно.
СУМСКОЕ - РО - НКВД.
ЛИЧНОЕ ДЕЛО № 160
на репетриента
Белоус
Дмитрий Степанович.
с. Краное
начато 30/VII-45г.
окончено

упізнати реальне обличчя людини, перед загадковістю якої нерідко спинялися сучасники. Тим більш привабливе й складне завдання, що стояло перед драматургом, — відтворити на підставі небагатьох бідних і суперечливих даних живий образ великої людини, що піднесла в XI столітті на величезну височінь Київську Русь. Створення поетичного твору про Ярослава Мудрого вимагає чималого таланту, справжнього проникнення в минуле, живого почуття історії, вміння розуміти і висловлювати в живих образах те, що становить саму суть історичного процесу.

В історичній п'єсі неминучі анахронізми, за висловом П. Меріме, родимі плями літератури. Кінець-кінцем художній твір — не науковий трактат. Питання навіть не в кількості анахронізмів, але в тому, щоб вони не торкались головного, не перекручували справжнього обличчя людей і фактів. Зміщення та ущільнення подій в часі неминуче, коли письменник не хоче стати рабом деталей. Далеко гірше, коли, зберігаючи зовнішню правдоподібність, автор грішить проти внутрішньої правди і логіки історії. Модернізація та підновлення минулого, коли воно стає надзвичайно подібним до сучасності — найгірший вид перекручення істини.

Драматична поема І. А. Кочерги «Ярослав Мудрий» — безсумнівна і велика удача письменника. Прекрасне володіння матеріалом, вміння знаходити дорогоцінні

було джерелом душевного роздвоєння Ярослава. В останнього виривається повний муки стогін:

Як цар Давид, люблю я мирні гуслі,
Як цар Саул, вражаю їх мечем.

Чудові вірші. Але все ж таки недаремне ускладнив драматург образ Ярослава ...істю. Певне, ...нішим, моно- ... Не зва- ...ості в по- ... цей образ ...звичайно ці- ...сцені тільки ...чудесно екс- ...далі Ярослав ... перебуває в ...боротьби, він ... розвивається ...кому перети- ... Цим самим ...иправдується

...'язує драматург образ любимої дочки Ярослава Єлизавети, дівчини з чистою і ясною душею і благородним серцем. Є в її постаті справжня висока лірика і якась мрійна тендітність. Це ніжна квітка, якій судилося зів'янути на чужині. В образі її нареченого, норвезького витязя Гаральда, переважають риси романтичної картинності. Історичний Гаральд значніший від цього трохи оперного лицаря.

Ярославові в п'єсі протистоять: його дружина Інгігерда, варяги, новгородці, а серед них син посадника Коснятина — Микита, муляр Журейко. Дехто з них — вороги Ярослава, інші пробують боротися з ним, але, переможені його духовною величчю, забувають вчинені ним кривди і захищають князя, розуміючи, що з його особі вони захищають Русь. Задум автора надзвичайно цікавий, але далеко не все змальовано однаково переконливо і правдиво. Так, наприклад, найменш вдалою видається вся новгородська лінія. Микита, що намірявся вбити Ярослава, але зрікся свого наміру спершу через любов до його дочки, а потім під впливом Ярослава Мудрого, — образ маловиразний, умовний і дидактичний. Трудно повірити в реальність його. Цей самий докір можна зробити і образам «нарочитих мужів новгородських» Давида і Ратибора, які швидше нагадують анабаптистів із «Пророка» Меєрбера, ніж історичних новгородців XI століття.

Навпаки, дуже переконлива і яскрава

В будинку народної творчості в м. Дрогобичі відкрито обласну виставку образотворчого мистецтва з малюнків художників самоуків. На фото: в одному із залів виставки. Фото Б. Блюмен.

Конференція з питань воєнної терапії

У Києві відбулася конференція з питань воєнної терапії, скликана Управлінням Н-ського розподільного евакопункту Управління евакогоспіталів Наркомздоров'я УРСР та інститутом біохімії Академії наук УРСР.

У роботі конференції взяли участь коло 300 вчених, лікарів, наукових працівників евакогоспіталів, клінік, лікарень, науково-дослідних закладів.

Конференцію відкрив нарком охорони здоров'я України тов. І. П. Кононенко.

Учасники конференції заслухали понад 20 доповідей з найактуальніших питань воєнно-польової терапії.

У змістовній доповіді з питання про біохімію хвороб недостатності загального харчування академік О. В. Палладін виклав матеріали наукових досліджень, проведених інститутом біохімії Академії наук УРСР над біохімічними змінами крові, що відбуваються при пониженому харчуванні.

Полковник медичної служби І. М. Черняк, говорячи про лікувально-евакуаційне забезпечення терапевтичних хворих у госпітальній базі евакопункту, повідомив, що з госпіталів повертаються в строй понад 80 процентів хворих бійців і офіцерів Червоної Армії.

Про симптоми хворобливого стану, зв'язаного з недостатністю загального харчування, та найбільш ефективні способи лікування його говорив у своїй доповіді підполковник медичної служби М. Н. Єгоров.

В дебатах по доповідях виступило коло 30 чол.

З великим піднесенням прийняті привітання товаришеві Сталіну та тов. Хрущову.

(РАТАУ).

—△—

Маршал Жуков — жінкам-активісткам Краснодона

Воєнні дії в Західні

ЛОНДОН, 22. (ТАРС). У повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників говориться, що союзники скоротили площу вдержуваного німцями району на південь від Мозеля і на захід від Рейна, приблизно, до розмірів звичайного передмостового укріплення. Німецькі частини, що залишаються на цьому плацдармі, взагалі дезорганізовані. На цій ділянці союзники зайняли 9 населених пунктів. Ще в кількох пунктах відбувається ліквідація ворожих військ.

Між Пірмазенсом і Рейном німці чинять упертий опір, намагаючись зберегти для себе відкритий шлях для відступу.

УСПІШНИЙ НАСТУП 3-ої АМЕРИКА

ЛОНДОН, 21. (ТАРС). Кореспондент агентства Рейтер, який перебуває при американській 3-й армії, повідомляє, що ча-

стини цієї
Вормс і в

ДІЇ АВІАЦІЇ СОЮЗНИКІВ НАД НІ

ЛОНДОН, 21. (ТАРС). Штаб американських стратегічних військово-повітряних сил повідомляє, що 20 березня коло 400 важких бомбардувальників «Літаюча кріпость» і «Ліберейтор» з складу 8-го американського авіаційного корпусу зробили нальоти на об'єкти в Гамбургу і Геммінгштедті, поблизу Хейде. Бомбардувальників супроводжувало понад 300 винищувачів. З'єднання англійських бом-

бардувал
зробило
і Реклінг

ЛОНДО
агентство
глійські
зробили
нулої н
двічі бо
цятий п

БОМБАРДУВАННЯ НІМЕЦЬКИХ АЕРОДРОМІВ

ЛОНДОН, 21. (ТАРС). Штаб американських стратегічних військово-повітряних сил повідомив, що близько 1.300 бомбардувальників «Літаюча кріпость» і «Ліберейтор» із складу 8-го американського авіаційного корпусу вранці 21 березня зробили наліт на 9 аеродромів у Північно-Західній Німеччині і танковий завод у Плауені на південь від Лейпціга. Бомбардування провадилось в умовах доброї видимості. Деякі з бомбардованих аеродромів є базами літаків «Мессершмітт-202» з реактивними двигунами. Бомбардувальники йшли в супроводі понад 700 винищувачів «Мустанг».

—△—

ГОЛОДНІ БУНТИ В КЕНІГСБЕРГУ

СТОКГОЛЬМ, 21. (ТАРС). Як повідомляє шведська газета «Стокгольмс тідніген», останнім часом в Кенігсбергу дуже погіршало продовольче постачання. Норма видачі хліба населенню знижена до 50 грамів на день. Видача інших продуктів майже зовсім не провадиться. За повідомленням газети, в місті виникли голодні бунти.

ГІТЛЕРІВЦІ ВИВОЗЯТЬ ЦІННІ І ШВЕ

НЬЮ-ЙОРК, 21. (ТАРС). Газета «Чікаго дейлі ньюс» повідомляє, що літаки німецького товариства «Люфтганза» таємно підтримують регулярне авіасполучення між Штутгартом (Німеччина), Барселоною і Мадрідом. Кореспондент газети додає, що по цій лінії німці перекидають золото, ці-

Протокол допроса.

г. Сумы - 1945 года июля 27 дня.

Я, зам. Нач. сумск. роще ВД ст. лейт. ми-ции Масалевец допросил гр-на Белоус Дмитрий Степанович 1903 г. рожд. б/п. укр. гр-ва ССР. мало грамотный уроженец и житель село Красное сумского р-на Сум. обл. женат семьи 2 чел. из крестьян бедняков, единоличник, не где не работает, был судим в 1936 году по ст. 58 ч. уг. ст. на 2 год. л/свобод. меру наказания отбыл. 2 хозяйств, предупрежден по ст. 89 ук. уст. Білоус

По существу заданных вопросов пояснил следующим

Доначала отечеств. войны я проживал село Красное сумского р-на работал г. Сумы на биографике. Цмо работил.

Во время войны в 1941 году сумским ГВК. был мобилизован в красную армию и зачислен в рабочий батальон расположен г. Сумы КРЗ.

При оккупации с Красное я проживал на оккупированной территории с. Красное сум. р-на работал в сельхоз общине на разных рядовых работах. С осени 1941 года по 23/VIII-1943 года, на оккупированной территории я мог остаться потому, что не было желания эвакуироваться в глубь страны, и при отходе всей команды рабочей в сторону В-сеировании я дошел до с. Баса и был перехвачен немецкими солдатами, и пришел до своего семейства; считался как не строевой службы.

В Германию я выехал насильно был захвачен немецкими войсками в 1943 г. 23 Августа был захвачен в себя дома, до ст. Выри гнали нас пешим ходом потом погрузили в поезда и эшелоном направили г. Мобли и Варшаву а потом в Германию г. Дрезден прибыл 17/IX 43 г. и с Дрездена перевезли

Білоус

г. Хеммица где пробыл до 10/III-1945 года
работал на ст. ж.-д. Синанго ф. грузчиком.

Освобожден был 8/V-1945 г. Красной Армией, и был направлен через проверочный пункт в Чехии г. Карлуни, а потом в г. Берлин в Германии где и получил документ, домой прибыл 25/VII-45 г.

Со мной в Германии еще был односельчанин с. Красное Лименчук Василий Андреев, он тоже повернулся домой, остальных много было но я их мало знаю, из моих родных за границей ни кого не было, а оккупированной территории оставалась жена Белоус Анастасия Терентьевна жила с Красное не работала;

В полицию или другие органы карательные я был арестован за то что обнаружено в кармане 2 х блука и всех иностранцев задерживали и был арестован Гестапо, сидел в тюрме 38 дней с 10/III-45 г. по 13/IV-45 г. и был направлен в штрафлагер г. Брюсс просидел до 7/V-45 г. из лагерей всех освободили сами немцы; домой прибыл 25/VII 1945 года. по прибытию домой я еще пока не где не работаю:

Больше я пояснить не имею с моих слов записано верно и мне прочитано в чем и расписуюсь;

Білоус

Допросил зам. Нач. сум. розыска
ст. лейт. милиции [illegible]

„.....“ ..... 1945 г.

Видом на жительство служить не может.

Адрес и название лагеря

265 СПП г. Гермиц

Действительно по „.....“ ..... 194.... г.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Выдано Белоусу Дмитрию Степановичу
(фамилия, имя и отчество)
1903 года рождения ..... место рождения Сумская обл.
Сумской рн. с. Червоное в том, что он по прибытии из г. Хемниц
(Германия) с „.....“
месяца по „.....“ ..... месяца 194.... г. содержался в
..... проверочно-фильтрационном пункте
(лагере) и следует к постоянному месту жительства Сумская обл.
Сумской рн. с Червоное
(Указать точный адрес)

Удостоверение по приезде к месту жительства должно быть сдано в местный орган НКВД для получения вида на жительство.

Проверочно-фильтрационная комиссия ПЕЧАТЬ № 90

Лейтенант С/б

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ РЕГИСТРАЦИОННОЙ КОМИССИИ НКВД СССР

Горбачев

РСР

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
ЧЕРВОНОСІЛЬСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
депутатів трудящих

28 Июля 1945 р.

№ 26/7

Сумського району
Сумської області.

Справка

Дана настоящая гр-н. Белоус Дмитрий Степановичу год рожд. 1903 г. в том, что он прибыл с Германии 25/VII-45 г. в с. Красное. Сумского р-на Сумской обл. Дана д/предявления в сум. ранк. в.д.

В чем и удостоверяем

Председатель [signature]

Секретарь [signature]

45

Der Kommandeur
der Sicherheitspolizei
in Reichenberg
Arbeitserziehungslager
Oberleutensdorf-Maltheuern

Oberleutensdorf-
Maltheuern, den 7.5.1945

An den

Herrn Bürgermeister
Ernährungsamt

in Petrovice

Der Arbeitszögling Dimitrij Bilous geb. 22.3.1903
scheidet mit dem heutigen Tage aus der Lagerverpflegung aus.

Vorgenannter wurde für die Zeit vom 26.4.45 bis 7.5. 1945
im hies. Arbeitserziehungslager verpflegt und ist bei seinem ausscheiden
nicht im Besitze irgend welcher Lebensmittel-Nachweise.

Langfristige Bezugsnachweise wie Raucherkarte, Seifenkarte,
..... hat er von hier nicht erhalten

SS/05926

SS-Sturmscharführer

5/6

Ніколаівска Область.
тогож раіона село
Каліновка
Шкуренко
Леонтій Захарович.
жена Парасковія
Алексеевна

Валки Харківска
Област Малобогодуховска вулиця
№6 Гранавский
Павел Василович.

Нач. Сумского Р-а НКВД ст. л-ту 4б.

Савчук

67

Рапорт

Доношу до Вашего сведения, что по моей проверке установлено, что Билоус Дмитрий Степанович Уроженец с. Красное Сумского р-на Сумской обл. по соцпроисхождению из крестьян бедняков который в 1941 году был мобилизован сумским горвоенкоматом на службу в РККА где он сдался в плен немцам и пришел домой и работал на рядовых работах в общине в 1943 году был угнанный немцами в Германию в настоящее время был освобожден и

возвратился на постоянное место жительства с. Красное.

Уч. Уполномоченный сумского РоНКВД Дикачев

Протокол
допроса свидетеля.
1945 года Августа 1 дня с. Красное
Я Уч. Уполномоченный Сумского Р.О.Н.К.В.Д. Ткаченко
сего числа допросил гр-на
Маландий Михайло Александрович
70 лет - уроженец и житель с. Красное
Сумского р-на Сум. обл. неграмотный
б/п, украинец, гр-ва СССР колхозник
женат со слов не судимый
За дачу ложных показаний я предупрежден
8 ст. УК УССР
Маландий
По существу об'ясняет следующее: что я
Билоуса Дмитрия Степановича знаю хорошо
взаимное отношения у меня с ним нормаль-
ное который по соцпроисхождению из крестьян
бедняков, до войны он работал на биофабри-
ке рабочим. В 1941 году был мобилизован
сумским горвоенкоматом на службу в РККА.
где он при немцах пришел домой с имени
утик и во-время оккупации работал в общине
на рядовых работах в общине. Немцы в
1943 году сделали в Августе м-це облаву
угнали усех мужчин в том числе
Маландий

и Вилоуса Дмитрия Степановича в Германию, где он и находился июля м-ца 1945 года, а в настоящее время прошевает в с. Красном.

Больше показать я не чего не могу с моих слов записано верно мне прочитано в чем расписуюсь

Малоно

Уч Уполномоч
Сумского Р о НКВД
Ткаченко

Архивное 74

пересмотрено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750 и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в фонде секретного дело производства, со снятием с оперативно-справочного учета проходящего лица.

Пересмотрел

капитан: (Рыченко)

Согласен:

Нач. 2 отд. УКГБ при СМ УССР
по Сумской обл.

подполковн. (Кезиков)

27 II 1955 г.

9

Справка - характеристика

Дана настоящая гр. Белоус Дмитрию Степановичу год рожд. 1903 г. в том, что он действительно является роженец с. Красное Сумского р-на Сумской области.

С происхождения крестьян - одноосибник. До войны он работал в с. Красном как одноосибник. В 1941 году был мобилизован в армию и в этом самом году он едизирировал с армии. Во время окупации немцев он работал в общине на разных работах. В 1943 году при отступлении немцев он был угнан германцами и в настоящее время он возвратился домой и дав н/об.

Сумського району
Сумської області

Зовгуста 1945 р.

№ 3/8

проживает в с. Красном. Сумма его скл. с 3-х
чел: жена и ребенок, жена работает в колхозе.
В чем и удостоверяем.

Председатель [signature]

Секретарь [signature]

НАЧАЛЬНИКУ I-го СПЕЦОТДЕЛА УНКВД СУМСКОЙ ОБЛАСТИ

Сов. секретно. 10

9

Прошу проверить и выдать справку не проходит ли по централизованному учету секретных сотрудников гр-н Белоус Дмитрий Степанович 1903 г. рожд. Урож. с. Краснос. Сумского р-на Сумской обл. Проживает там же

Цель проверки разработка

30/VII.45 г.

НАЧ. СУМ. ГО НКВД-ОТ. ЛИТ.

/САВЧУК/

СПРАВКА

По опер. С/о картотеке

1-го Спец. Отдела УНКВД по Сум. обл.

НЕ ЗНАЧИТСЯ

Справку [redacted]

[illegible]

2/VIII-45 г.

НАЧАЛЬНИКУ I-го СПЕЦОТДЕЛА УНКВД СУМСКОЙ ОБЛАСТИ

Сов. секретно. 11

Прошу проверить гр-на Белоус Дмитрий Степанович 1903 г. рожд. Урож. с. Кранос. Сумского р-на Сум. обл. Кроншвайт. тамже

и сообщить какими Вы располагаете на его /ее/ компрометирующими.

Цель проверки разработка

30/VII-45 г.

НАЧАЛЬНИК СУМСКОГО РО НКВД
СТАРШИЙ ЛЕЙТЕНАНТ

/САВЧУК/

СВЕДЕНИЙ НЕТ

Регистратор
в спецотделе [illegible]

6/8-45 19 года

НАЧАЛЬНИКУ 2-го ОТДЕЛА УНКГБ СУМСКОЙ ОБЛАСТИ

Сов. секретно.

12 Н

прошу проверить и выдать справку не проходит ли по централизованному учету секретных сотрудников гр-н Белоус Дмитрий Степанович 1903 г. рожд. Урож. с. Красное Сумского р-на Сумской обл. Проживает там же

и сообщить какими Вы располагаете на его /ее/ компрматериалами.

30/VII-45 г. цель проверки разработка

НАЧ. СУМ. РО НКВД-СТ. ЛИТ.

/САВЧУК/

"УТВЕРЖДАЮ"

Пред. провер-фильтра-
ционной комиссии
нач. СУМ. РО НКВД

"8" VIII 1945г.

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е.

1945 года 11 августа г. Сумы

Я, Зам. нач. Сумского РО НКВД Старший Лейтенант Милиции

ЮСАЛЕВИЧ, рассмотрев материал на репатрианта Белоус

Дмитрий Степанович, рожд. 1903 г. ур. с. Красное

Сумского р-на

Н А Ш Е Л:

что Белоус Дмитрий Степанович

проверкой проверечно-фильтрационной комиссией при Сумском

РО НКВД не установлено преступных действий в пользу немецкой

власти, а поэтому на основании вышеизложенного.

см/об.

П О С Т А Н О В И Л:

Личное дело № 160 на репатрианта Белоус Д. С.

считать законченным и направить в 1-й Спецотдел МВД Сумской области, для хранения в архиве.

ЗАМ. НАЧ. СУМСКОГО РО МВД
СТ. ЛЕЙТЕНАНТ МИЛИЦИИ:- /КОСАЛЕВИЧ/

В деле подшито и пронумеровано 12 (двенадцать) листов.

20/VIII-92 г.

21.04.2026

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ ПОДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 13 листов (тринадцать).

5 11 197 92

Должность архивист

Подпись

Арт 1-С-3803-1